

INFORMACIJE

Naučni skup JUGOSLOVENSKO-POLJSKI ODNOSI U XX VEKU Beograd, 9–10. oktobar 2014.

Nastavljajući uspešnu saradnju, u Beogradu je u organizaciji Instituta za savremenu istoriju i Instituta za istoriju i međunarodne odnose sa Univerziteta Kazimira Velikog iz Bidgošća (Poljska), 9–10. oktobra 2014. održana međunarodna naučna konferencija *Jugoslovensko-poljski odnosi u XX veku*.

Konferenciju je otvorila Dagmara Luković, referent za kulturu i nauku u Ambasadi Republike Poljske u Beogradu. Uvodne reči držali su prof. dr Momčilo Pavlović, direktor Instituta za savremenu istoriju, dr hab. Jaček Mačijevski, direktor Instituta za istoriju i međunarodne odnose iz Bidgošća i dr hab. Andžej Začminski, šef katedre za savremenu poljsku istoriju na Institutu za istoriju i međunarodne odnose iz Bidgošća.

Uvodna sesija bila je posvećena Prvom svetskom ratu i odnosima Kraljevine Jugoslavije i Republike Poljske u međuratnom periodu. Otvorena je izlaganjem profesora Zdislava Bjeganjskog (Univerzitet Kazimir Veliki) o *odnosu pruske i ruske štampe sa prostora današnje Republike Poljske prema atentatu u Sarajevu*, a zatim je usledio referat Jasmine Milanović (Institut za savremenu istoriju) o *sećanjima Ludvika Hiršfelda na Veliki rat*. O *diplomatskim odnosima u međuratnom periodu* izlagali su Milan Gulić (ISI) i Srđan Mičić (Institut za noviju istoriju Srbije). Nakon kratke pauze usledili su referati Bojana Simića (INIS) o *uporednoj analizi državne propagande*, Dejana Zeca (INIS) o *jugoslovensko-poljskim fudbalskim kontaktima u međuratnom periodu*, Radeta Ristanovića o *odjeku invazije na Poljsku u beogradskoj štampi*, a kao poslednji u prvoj sesiji izlagao je Milan Koljanin (ISI) sa radom o *poljskim izbeglicama u Jugoslaviji 1939–1941*.

Posle pauze za ručak, drugu sesiju je otvorio Milan Terzić (Institut za strategijska istraživanja) sa nekoliko interesantnih *priloga iz jugoslovensko-poljskih odnosa u Drugom svetskom ratu*. Na njega se nadovezao Tadeuš Volša (UKV) koji je izlagao o *sovjetskom represivnom sistemu prinudnih logora nakon Drugog svetskog rata*. Eva Bujvid-Kurek (Jagelonski univerzitet) svojim referatom o *diplomatskim kontaktima od '50-ih do '80-ih godina XX veka* otvorila je temu odnosa dveju zemalja u periodu posle Drugog svetskog rata. Nakon nje, Pavel Vavrišuk (UKV) i Dragan Bogetić (ISI) izlagali su o *značaju partijsko-državnih poseta '50-ih i '60-ih godina*, a prvi radni dan je zatvorio Jaček Tebinka (UKV) radom o *politici Vladislava Gomulke prema Jugoslaviji 1956–1970*. Nakon završetka radnog dela svi učesnici konferencije su posetili izložbu „Srbija 1914. godine“ u Istorijskom muzeju Srbije.

Drugi radni dan je otvorio Momčilo Pavlović (ISI) izlaganjem o *oblicima saradnje Jugoslavije i Poljske u periodu 1945–1948. godine*. Potom su usledili referati o *školovanju jugoslovenskih učenika u Poljskoj 1947/1948* (Slobodan Selinić, INIS), *vizuelnoj predstavi Josipa Broza Tita u poljskoj štampi 1949–1952* (Andžej Začminski, UKV) i *raspadu komunističkog sistema u političkoj misli Milovana Đilasa* (Mihal Jirži Zaharijas, UKV). U ovoj sesiji smo potom čuli izlaganje Vladimira Cvetkovića (INIS) pod nazivom: *Poljska 1956–1958: kako su je videli i doživeli Jugosloveni*. O vrlo interesantnoj temi *saradnje dveju zemalja na polju nuklearne energije '50-ih godina XX veka* govorio je Dragomir Bondžić (ISI). U prepodnevnoj sesiji izlagali su još Magdalena Boguslavska sa Univerziteta u Varšavi (*Politička i umetnička dimenzija prijema jugoslovenske umetnosti u komunističkoj Poljskoj*) i Mateuš Sokulski iz Vroclava (*Poljsko-jugoslovenski odnosi 1970–1980. Nacrt problematike*). Nakon završetka prepodnevne sesije, svi učesnici su bili gosti u Ambasadi Republike Poljske, gde ih je primio ambasador Aleksandar Hečko.

U poslednjoj sesiji prva je govorila Joana Šcutkovska (UKV) koja je u svom radu obradila *kulturnu saradnju dveju zemalja tokom '70-ih godina XX veka*, a referat o *jugoslovensko-poljskim odnosima u 1983. godini* izložio je Nebojša Stambolija (ISI). Usledila su tri rada poljskih kolega iz Bidgošća koja su se bavila temama međusobnih uticaja u književnosti (Pjotr Zvjerčovski: *Rat na Balkanu u „Demonima rata prema Goji“ Vladislava Pašikovskog*), školskim udžbenicima (Teresa Mareš: *Istorija balkanskih država u poljskim školskim udžbenicima za predavanje istorije*) i jeziku (Malgožata Švjenćicka: *Jugoslavija i Jugosloveni u jezičko-kulturnoj slici sveta Poljaka*).

Diskusija posle sesija bila je vrlo živa, sadržajna, stručna i svojim karakterom značajno je doprinela povećanju kvaliteta i naučnosti.

U vrlo prijatnoj i prijateljskoj atmosferi na svečanoj večeri, naučna konferencija je ocenjena kao izuzetno uspešna i izneti su još ambiciozniji planovi. Takođe, iznet je i zaključak da je projekat saradnje dvaju instituta jedan od najznačajnijih faktora u intenziviranju naučno-kulturnih veza, ali i ukupnih bilateralnih odnosa Republike Srbije i Republike Poljske.

Nebojša Stambolija